

Sygn. akt I C 1583/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 grudnia 2015 r.

Sąd Rejonowy w Słupsku I Wydział Cywilny

w składzie następującym :

Przewodniczący: SSR Barbara Nowicka

Protokolant: st. sekr. sądowy Ewa M. B.

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 30 grudnia 2015 r. w S. sprawy

z powództwa (...) **spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W.**

przeciwko **A. J.**

o zapłatę kwoty 1.033,64 zł wraz z ustawowymi odsetkami

oddala powództwo.

Sygn. akt I C 1583/13

UZASADNIENIE

Powód (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w W. wniósł w dniu 28.09.2012 roku pozew w elektronicznym postępowaniu upominawczym o zasądzenie od **pozwanego A. J.** kwoty 1.034,00 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz zasądzenie od pozwanego na rzecz strony powodowej kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Na uzasadnienie powód argumentował, iż nabył na podstawie umowy przelewu wierzytelności z dnia 26.04.2012 r. od Akademii (...) z siedzibą w Ł. wierzytelność wobec pozwanego. Powód wywodził, że w związku ze złożeniem ślubowania i immatrykulacją, pozwany A. J. został przyjęty na studia i nabył prawa studenta, a więc jego sytuacja prawna została ukształtowana przez ustawę z dnia 12.09.1990 roku o szkolnictwie wyższym/ustawę z dnia 27.07.2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym. Tym samym zobowiązał się do przestrzegania przepisów wewnętrznych uczelni między innymi aktu prawnego uczelni ustalającego opłaty za studia. Mimo przyjętego zobowiązania nie uregulował w całości należnych opłat z tytułu rat czesnego za miesiąc styczeń 2007 r. w kwocie 300,00 zł oraz maj 2007 r. w kwocie 310,00 zł . Na dochodzoną pozewem kwotę składała się nadto kwota 423,64 zł tytułem skapitalizowanych odsetek od składowych zadłużenia.

W dniu 26.10.2012 r. Sąd Rejonowy Lublin-Zachód w Lublinie wydał nakaz zapłaty w elektronicznym postępowaniu upominawczym, w którym nakazał pozwanemu zapłacić na rzecz powoda dochodzoną kwotę wraz z kosztami procesu. Korespondencja przesłana na adres pozwanego wskazany w pozwie powróciła do sądu z adnotacją „adresat wyprowadził się”. Sąd Rejonowy Lublin-Zachód w Lublinie postanowieniem z dnia 28.05.2013 r. uchylił nakaz zapłaty z dnia 26.10.2012 r. w całości i przekazał rozpoznanie sprawy do Sądu Rejonowego w Słupsku.

Zarządzeniem z dnia 07.01.2014r. Sąd ustanowił na wniosek strony powodowej kuratora procesowego dla nieznanego z miejsca pobytu pozwanego.

Kurator procesowy pozwanego A. J. wniósł w odpowiedzi na pozew o oddalenie powództwa w całości oraz zwrot kosztów procesu według norm przepisanych.

Zgłosił zarzut nieudowodnienia dochodzonych roszczeń przez powoda i przedawnienia dochodzonego roszczenia wskazując, że w załączonych do pozwu dokumentach brak jest umowy o studiowaniu, a jedynie załączono oświadczenie o ślubowaniu, które nie zawiera daty jego złożenia, a jedynie podpis (...), przez co zasadne jest kwestionowanie faktu istnienia roszczenia. Powód nie dowiódł kiedy oświadczenie to zostało złożone i kto je złożył, bowiem nie zawiera ono imienia podpisanego. Nie wykazał więc związku między złożonym ślubowaniem, a dochodzonym roszczeniem, zaś ślubowanie nie zawiera zobowiązania o charakterze finansowym.

Uzasadniając zarzut przedawnienia roszczenia kurator ustanowiony dla pozwanego wskazał, że roszczenia były wymagalne odpowiednio: 10.01.2007 kwota 300 zł, a 10.05.2007 r. kwota 310 zł, zaś mając na względzie okresowy charakter tych roszczeń uległy przedawnieniu z upływem 3 lat od dnia wymagalności, czyli z upływem 10.01.2010 r. co do pierwszej płatności, a z upływem 10.05.2010 r. co do drugiej płatności.

W odpowiedzi na zarzuty pozwanego, powód wskazał, że pozwany A. J. podpisał akt ślubowania, na mocy którego zgodnie z art. 170 ust. 1 Ustawy z dnia 27.07.2005r. Prawo o szkolnictwie wyższym został przyjęty w poczet studentów i zyskał prawa, ale i obowiązki, między innymi ponoszenia opłat za studia do momentu skreślenia go z listy studentów. Ponadto pozwany złożył kwestionariusz osobowy zawierający jego dane osobowe, wybrany przez niego kierunek i tryb studiów. Podpisany akt ślubowania i kwestionariusz osobowy w ocenie powoda uprawdopodobniają fakt zawarcia umowy między szkołą a pozwanym, nawet jeśli strony nie dopilnowały potwierdzenia na piśmie wszystkich postanowień umowy.

Odnosząc się do zarzutu przedawnienia, powód argumentował m.in., iż podzielone na raty czesne nie stanowi świadczenia okresowego, roszczenie z tytułu działalności dydaktycznej uczelni wyższej nie jest roszczeniem związanym z prowadzeniem działalności gospodarczej, zaś na podstawie ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym da się zrekonstruować w całości elementy przedmiotowo istotne umowy o świadczenie usług edukacyjnych. W konsekwencji do umowy zawartej pomiędzy uczelnią wyższą a studentem nie znajdują zastosowania przepisy regulujące umowę o świadczenie usług, do której należałoby w myśl art. 750 kc stosować przepisy o zleceniu. Nie istnieją zatem przesłanki ku temu, by umowę uczelni wyższej ze studentem kwalifikować przez pryzmat art. 751 pkt 2 kc i zastosować przewidziany w tym przepisie dwuletni termin przedawnienia. W konkluzji powód wywodził, że w niniejszej sprawie istnieje konieczność zastosowania 10-letniego terminu przedawnienia do roszczeń uczelni wyższych o zapłatę czesnego, na podstawie art. 118 in principio kc.

Na rozprawie w dniu 16.02.2014r. kurator procesowy pozwanego w odpowiedzi wskazał, że powołany jako dowód w piśmie procesowy z dnia 30.04.2014 r. podanie nie zawiera podpisu żadnej osoby, a tym samym nie może stanowić dowodu jako dokument potwierdzający złożenie kwestionariusza przez pozwanego.

Pismem z dnia 30.06.2014 r. kurator procesowy poinformował, że miejscem pobytu pozwanego jest Wielka Brytania i podał jego adres do doręczeń. Postanowieniem z dnia 08.08.2014 r. kurator ustanowiony dla nieznanego z miejsca pobytu pozwanego został zwolniony od udziału w sprawie.

Pozwany nie wniósł o zniesienie postępowania prowadzonego z udziałem kuratora i nie zajął własnego stanowiska w sprawie.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Uchwałą Zarządu Instytutu (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w Ł. z dnia 07.02.2012 r. uchwalono nowy Statut Akademii (...) w Ł..

dowód: uchwała z dnia 07.02.2012 r. /k. 23 akt/ wraz ze Statutem Akademii (...) w Ł. /k.24-28/.

Uchwałą Zarządu Instytutu (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w Ł. z dnia 19.09.2012 r. na podstawie z § 26 ust. 1 Statut Akademii (...) w Ł. powierzono dr inż. J. C. pełnienie funkcji Kanclerza Akademii (...) w Ł. na kolejną kadencję.

dowód: odpis z dnia 27.08.2012 r. rejestru uczelni niepublicznych i związków uczelni niepublicznych /k.30-32v/, uchwała z dnia 19.09.2012 r. /k. 29 akt/

Osoba o nazwisku (...) podpisała akt ślubowania studenta Wyższej Szkoły (...) w Ł., ślubując, że będzie zdobywać wiedzę i usilnie pracować nad rozwojem osobowości, kierować się zasadami prawdy, sprawiedliwości, dobra i podmiotowości innych ludzi, odnosić się z szacunkiem do nauczycieli, władz Uczelni oraz dbać o godność i honor studenta.

dowód: akt ślubowania /k. 33 akt/.

Zarządzeniami Kanclerza i Zastępcy Kanclerza Wyższej Szkoły (...) w Ł. z 2007 roku ustalono wysokość opłat obowiązujących studentów w roku akademickim 2006/2007. Określona została wysokość czesnego w kwocie 330,- zł miesięcznie, m.in. na kierunku transport-studia niestacjonarne. W dokumentacji uczelni znajdowało się podanie o przyjęcie na studia na kierunek transport oraz kwestionariusz osobowy A. J..

dowód: zarządzenia Kanclerza i Zastępcy Kanclerza Wyższej Szkoły (...) w Ł. na rok akademicki 2006/2007 wraz z cennikami opłat /k. 34-41 akt/, niepodpisany kwestionariusz osobowy z danymi A. J. /k.105/.

A. J. decyzją Dziekana zgodnie z Regulaminem Studiów (...) (§ 22 pkt 1) został skreślony z listy studentów pierwszego roku drugiego semestru w roku akademickim 2006/2007 Wydziału Informatyki, (...) i (...) z powodu niezłożenia indeksu i Karty okresowych osiągnięć w terminie przewidzianym harmonogramem roku akademickiego.

dowód: decyzja Prodziekana ds. rozwoju kierunku Transport z 27.11.2007r. /k. 47 akt/.

W dniu 26.04.2012 r. Akademia (...) w Ł. zawarła z (...) spółką z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. umowę sprzedaży wierzytelności, na podstawie której uczelnia przeniosła na nabywcę przysługujące jej wierzytelności. W wyciągu z załącznika do umowy sprzedaży wierzytelności z dnia 26.04.2012r. figuruje A. J. z kwotą zadłużenia 610,00 zł.

dowód: - umowa sprzedaży wierzytelności z dnia 26.04.2012 r. wraz z wyciągiem z załącznika do umowy /k.43-44 akt/, odpis pełny z KRS powoda /k.16-18 akt/.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

Przystępując do oceny poruszanych w niniejszym postępowaniu kwestii Sąd zważył w pierwszej kolejności, iż po ustaleniu przez kuratora miejsca zamieszkania pozwanego oraz zwolnieniu kuratora z tej funkcji, pozwany – pouczone o treści art. 147 kpc – nie wniósł o zniesienie postępowania prowadzonego z udziałem kuratora, nie zajmując jednocześnie innego niż kurator stanowiska w sprawie.

Analizując trafność podnoszonych w odpowiedzi na pozew zarzutów trzeba było zważyć, że w myśl ogólnej zasady wyrażonej w art. 6 kc ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie która z faktu tego wywodzi skutki prawne. Zgodnie z obowiązującą procedurą cywilną nie do sądu należy zarządzanie dochodzeń w celu uzupełnienia lub wyjaśnienia twierdzeń stron i wykrycia środków dowodowych pozwalających na ich udowodnienie. Innymi słowy sąd nie jest zobowiązany do przeprowadzania z urzędu dowodów zmierzających do wyjaśnienia okoliczności spornych dla rozstrzygnięcia sprawy (art. 232 kpc). Obowiązek przedstawiania dowodów spoczywa bowiem na stronach (art. 3

kpc), a ciężar udowodnienia faktów mających dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie (art. 227 kpc) spoczywa na tej stronie, która z faktów tych wywodzi skutki prawne.

Zdaniem Sądu dowody powołane przez powoda okazały się niewystarczające dla udowodnienia roszczenia. Nie było zdaniem Sądu wystarczającym uprawdopodobnienie zawarcia umowy pomiędzy uczelnią i studentem.

Celem udowodnienia swoich twierdzeń strona powodowa powoływała się na umowę cesji z Akademią (...) w Ł. na mocy której została przelana na nich wierzytelność, która przysługiwała im względem pozwanego. Twierdziła, że pozwany zalegał z płatnościami na rzecz uczelni za miesiąc styczeń 2007 r. w kwocie 300 zł i maj 2007 r. w kwocie 310 zł. Powód wskazywał, że zadłużenie to wynikało z faktu, że pozwany był studentem I roku Akademii w roku akademickim 2006/2007, co wynika z aktu ślubowania oraz złożenia przez niego kwestionariuszu osobowego zawierającego jego dane osobowe, wybrany przez niego kierunek i tryb studiów.

Z twierdzeń strony powodowej wynikało zatem, że do podjęcia studiów przez pozwanego doszło w czasie obowiązywania ustawy z dnia 27.07.2005r. o szkolnictwie wyższym (Dz. U 2012.572 j.t), na mocy której utraciła moc poprzednio obowiązująca ustawa z 12.09.1990r.

W poprzednio obowiązującej ustawie z dnia 12.09.1990 r. prawodawca w jej art. 142 i 143 przewidział jedynie, że przyjęcie w poczet studentów następuje z chwilą immatrykulacji i złożenia ślubowania, którego treść określa statut uczelni, prawa i obowiązki studenta związane z tokiem studiów określa regulamin studiów, student zaś obowiązany jest postępować zgodnie z treścią ślubowania i regulaminem studiów. O ile zatem pod rządem ustawy z dnia 12.09.1990 r. o szkolnictwie wyższym konkretnych rozwiązań mających stanowić o prawach i obowiązkach w zakresie odpłatności za studia szkoły i studenta należało poszukiwać w regulaminach studiów, o tyle zgodnie z ustawą z dnia 27.07.2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym w brzmieniu obowiązującym w roku 2006 i 2007 przyjmuje się na podstawie jej art. 160 ust. 3, że warunki odpłatności za studia reguluje umowa, o charakterze cywilnoprawnym, zawierana pomiędzy studentem a uczelnią w formie pisemnej.

W orzecznictwie i doktrynie podkreśla się, że umowa o odpłatności za studia powinna koncentrować się na szczegółach regulujących przedmiot opłat, wysokość opłat, terminy ich wniesienia, skutki opóźnień lub zaprzestania dokonywania opłat oraz warunki i terminy jej wypowiedzenia lub zerwania w inny sposób. W tej konkretnej sprawie strona powodowa nie przedstawiła umowy, nie twierdziła nawet, że została zawarta. Powoływała się natomiast na akt ślubowania pozwanego oraz zapisy zarządzeń kanclerza wydanych na podstawie statutu inaczey oznaczonej szkoły, aniżeli cedent wierzytelności, a mianowicie Wyższej Szkoły (...) w Ł.. Dołączyła również Statut Akademii (...) w Ł. z 2012 r. dla wykazania zasadności swojego roszczenia, którego wymagalność określiła na rok 2007. W ocenie Sądu przedłożone przez stronę powodową dokumenty nie mogły stanowić wystarczającej podstawy do ustalenia, że strony łączyła umowa określająca konkretne warunki odpłatności za studia, bowiem nie wynikało z tych dokumentów, czy i w jakich terminach pozwany zobowiązał się do regulowania należności za czesne. Powołany akt ślubowania nie zawierał zobowiązań o charakterze finansowym. W związku z tym Sąd uznał, za zasadny zarzut strony pozwanej, iż roszczenie nie zostało udowodnione co do zasady i co do wysokości.

Niezależnie od powyższego podzielono również zarzut przedawnienia roszczenia. Sąd zważył, że zgodnie z art. 160a ust. 7 w zw. z art. 160 ust. 1 ustawy - Prawo o szkolnictwie wyższym roszczenia wynikające z umów określających wysokość opłat związanych z odbywaniem studiów, o których mowa w art. 98 ust. 1 pkt 5 ustawy, oraz opłat za usługi edukacyjne, o których mowa w art. 99 ust. 1 pkt 1–6 ustawy przedawniają się z upływem lat trzech. Przepis ten wprowadzony został ustawą z 11 lipca 2014 r. o zmianie ustawy - Prawo o szkolnictwie wyższym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2014.1198), która weszła w życie z dniem 01.10.2014r.. Zgodnie z art. 32 ustawy zmieniającej z 11 lipca 2014 r. do umów w sprawie warunków odpłatności za studia lub usługi edukacyjne, o których mowa w art. 99 ust. 1 ustawy – prawo o szkolnictwie wyższym, zawartych przed dniem wejścia w życie ustawy z 11 lipca 2014 r. stosuje się przepis art. 160a ust. 7 ustawy – prawo o szkolnictwie wyższym, w brzmieniu nadanym ustawą z 11 lipca 2014 r.

W ocenie Sądu uprawnionym był wniosek, że trzyletniemu przedawnieniu ulegają wszelkie roszczenia dotyczące opłat za usługi edukacyjne, bez względu na to, czy przysługiwały pierwotnie uczelni publicznej, czy też niepublicznej.

W art. 99 ust. 1 w/w ustawy wskazane, jest, że „uczelnia publiczna może pobierać opłaty za świadczone usługi edukacyjne”, wyszczególnione we wskazanym przepisie. Zdaniem Sądu zarówno w art. 32 ustawy z 11 lipca 2014 r., jak i w art. 160a ust. 1 ustawy o szkolnictwie wyższym odesłanie do cytowanego art. 99 ustawy ma jednak charakter przedmiotowy, a nie podmiotowy. Określa bowiem, jakie opłaty powinny być objęte umową na piśmie, a także w jakim terminie roszczenia te ulegają przedawnieniu. Nie można tego odesłania rozumieć jako ograniczenia podmiotowego, obejmującego jedynie uczelnie publiczne. Gdyby tak było, przepis art. 160a ust. 1 ustawy – prawo szkolnictwie wyższym nakładałby obowiązek zawierania umowy określającej odpłatność za studia jedynie na uczelnie publiczne. Tymczasem ratio legis ustawy sprowadza się do oczywistej konstatacji, że wszelkie opłaty za studia i usługi edukacyjne powinny być objęte umową pomiędzy stronami, bez względu na publiczny, lub niepubliczny charakter szkoły wyższej. W związku z tym, nie ma podstaw, ażeby odesłanie zawarte w art. 32 ustawy z 11 lipca 2014 r. tłumaczyć inaczej, niż identyczne odesłanie wskazane w art. 160a ustawy – prawo o szkolnictwie wyższym.

Warto również zauważyć, że celem ustawodawcy było właśnie ujednoczenie zasad dotyczących przedawnienia i jasne ukształtowanie co do tej kwestii sytuacji prawnej w relacji student – uczelnia (publiczna/niepubliczna). Skoro zatem roszczenie było wymagalne w roku 2007, to trzyletni termin przedawnienia zakończył się w roku 2010, a powództwo wytoczone w roku 2012 wniesiono po upływie terminu przedawnienia.

Dodatkowo należało zważyć, iż zgodnie z prezentowanym w orzecznictwie i doktrynie poglądem, roszczenie o odsetki przedawnia się najpóźniej z chwilą przedawnienia roszczenia głównego. W wypadku przedawnienia roszczenia głównego, data upływu terminu przedawnienia jest końcowym terminem, do którego można żądać należności z tytułu odsetek za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego (orz. SA w Katowicach z 9.7.1991 r., I ACr 204/91, OSA 1992, Nr 1, poz. 7; ponadto uchw. SN z 10.11.1995 r., III CZP 156/95, OSNC 1996, Nr 3, poz. 31; wyr. SN z 12.12.2002 r., V CKN 1573/00, Legalis; K. Zagrobelny, w: Gniewek, Komentarz KC 2011, s. 882; J. Sztombka, Odsetki za opóźnienie świadczenia pieniężnego, PS 1992, Nr 2).

Odsetki za opóźnienie w spełnieniu świadczenia głównego są tak dalece powiązane z tym świadczeniem, że uzasadnione pozostaje twierdzenie o ich akcesoryjności wobec tego świadczenia. W konsekwencji przymiot ten wymusza konieczność przyjęcia, że wraz z przedawnieniem roszczenia głównego przedawniają się roszczenia o świadczenia uboczne, choćby nie upłynął jeszcze termin ich przedawnienia. (por. wyr. SA w Poznaniu z dnia 02.06.2005 r., I Aca 1867/04; wyr. SA w Poznaniu z dnia 24.01.2006 r., I Aca 789/05; uchw. SN (7) z dnia 26.01.2005 r., III CZP 42/04; wyr. SN z dnia 16.02.2005r., IV CK 492/04; wyr. SN z dnia 24.05.2005 r., V CK 655/04).

Mając na uwadze wszystkie te argumenty powództwo oddalono.